

3c: Pembaharuan Badan Kehakiman

Pengenalan

Orang ramai mesti mempunyai keyakinan terhadap hakim dan pegawai undang-undang tertinggi kerajaan yang membuat keputusan yang mempengaruhi kehidupan seharian mereka.

I: Kebebasan Kehakiman

Keadilan, kesaksamaan dan kesetaraan adalah nilai utama dalam undang-undang yang harus dicerminkan dalam komposisi badan kehakiman itu sendiri. Seperti yang dinyatakan dalam Prinsip IV Prinsip Dewan Latimer: "Sebuah badan kehakiman yang bebas, saksama, jujur dan cekap adalah penting untuk menegakkan kedaulatan undang-undang, melahirkan keyakinan awam dan memberikan keadilan."

1. Membalikkan pindaan Perkara 121(1) Perlembagaan Persekutuan yang merendahkan kuasa kehakiman agar patuh kepada undang-undang yang diluluskan oleh Parlimen.

2. Pinda Perlembagaan Persekutuan untuk memisahkan badan kehakiman rendah daripada perkhidmatan awam dan menjadikannya perkhidmatan bebas atau sebahagian daripada Badan Kehakiman secara keseluruhan.

Mahkamah rendah— Sesyen dan Majistret—masih sebahagian daripada Perkhidmatan Kehakiman dan Perundangan, iaitu sebahagian daripada cabang Eksekutif kerajaan.

3. Pinda Perlembagaan Persekutuan bagi menggantikan peranan Perdana Menteri dalam proses pelantikan hakim dengan Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman.

(G25 Malaysia, Cadangan 3C-1)

Ini perlu untuk mengekalkan pengasingan kuasa antara cabang kerajaan Kehakiman, Eksekutif dan Perundangan.

4. Pinda Akta Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman (JAC) 2009 untuk mengukuhkan kebebasannya.

(G25 Malaysia, Cadangan 3C-1)

- i. JAC mesti mempunyai perwakilan pelbagai pihak berkepentingan dari dalam sistem kehakiman supaya terdapat perundingan yang bermakna dengan pihak lain yang berkenaan dalam proses pelantikan kehakiman.
- ii. Mesti ada akauntabiliti bagi mereka yang terlibat dalam proses itu.
- iii. Akta ini juga mesti menentukan dengan jelas kriteria pemilihan dan kenaikan pangkat hakim.
- iv. Daripada melaporkan kepada Perdana Menteri, JAC sepatutnya berkewajiban untuk memastikan kebebasannya daripada cabang Eksekutif.
- v. JAC harus dibenarkan untuk menentukan prosedurnya sendiri tanpa campur tangan daripada Eksekutif.
- vi. Empat orang terkemuka yang diperuntukkan kerusi dalam JAC adalah calon Perdana Menteri. Pemilihan orang terkemuka memungkinan bekas anggota eksekutif dan perkhidmatan awam, ahli Parlimen dan ahli politik lain boleh menduduki JAC. Mereka sepatutnya dikecualikan secara jelas.
- vii. Kecualikan mana-mana dan semua hakim yang masih dalam perkhidmatan daripada JAC. Masukkan wakil daripada profesion undang-undang (Majlis Peguam, Pertubuhan Undang-undang Sabah dan Persatuan Peguam Sarawak), tiga (3) pejabat iaitu, Peguam Negara, ahli akademik/profesion kebangsaan guru undang-undang dan masyarakat sivil.
- viii. Ahli JAC mestilah orang yang mampu memberikan perspektif masyarakat sivil, atau menyumbang kepada kepakaran khusus dalam disiplin lain yang berkaitan, atau dipilih dengan cara yang mencerminkan komposisi masyarakat, dari segi ender, etnik dan kumpulan sosial dalam negara.
- ix. Meningkatkan keahlian JAC selaras dengan tugas yang diperluaskan.
- x. JAC harus melaporkan kepada jawatankuasa pilihan parlimen khas mengenai pelantikan dan imbuhan untuk memastikan akauntabiliti, semak dan imbang.

5. Pindahkan bidang kuasa dan pengawasan latihan kehakiman daripada Akademi Kehakiman kepada Pejabat Ketua Pendaftar.

Akademi Kehakiman diletakkan di bawah Jabatan Perdana Menteri untuk menyelia latihan badan kehakiman tinggi. Untuk memastikan tiada pengaruh Eksekutif dalam

latihan, Pejabat Ketua Pendaftar harus mengambil alih peranan di bawah Ketua Hakim Negara.

II: Memperkukuh Kebebasan/Tadbir Urus Pendakwa

Jawatan Peguam Negara dan Pendakwa Raya tidak bebas antara satu sama lain walaupun jauh berbeza dan mempunyai tujuan dan kepentingan yang mungkin bertembung. Peguam Negara ialah ketua penasihat undang-undang kepada kerajaan, manakala Pendakwa Raya bertindak sebagai pihak berkuasa utama pendakwaan negara, bertindak secara bebas dalam kes jenayah. Walaupun Perlembagaan Persekutuan membenarkan penjawat awam atau bukan ahli Parlimen menjadi Peguam Negara, Seksyen 376 Kanun Tatacara Jenayah, bertentangan dengan semangat kedaulatan undang-undang, menyatakan bahawa Peguam Negara hendaklah menjadi Pendakwa Raya. Selama beberapa dekad, jawatan dua dalam satu ini telah menimbulkan masalah kebertanggungjawaban, ketelusan dan usaha pencegahan rasuah.

6. Pinda Perkara 145 Perlembagaan Persekutuan untuk memisahkan fungsi Pendakwa Raya daripada Jabatan Peguam Negara.

(G25 Malaysia, Cadangan 3C-2 & 3C2-3); Andrew Khoo)